№ 161. Kraków 18 Lipca — Wtorek. Rok 1854.

CZAS

Wychodzi w Krakowie codziennie o godzinie 8½ rano, wyjąwszy Poniedziałki i dni następujące po świętach.

Cena: w KRAKOWIE miesięczna 1 złr. 30 kr. — kwartalna 4 złr. w KRAJU kwartalna razem z przesyłką pocztową 5 złr. m. k.

Przedpłata przyjmuje się w księgarni JÓZEFA CZECHA przy Głównym Rynku N. 453. Pieniądze przesyłają się *franco* pocztą wprost do BIÓRA EXPEDYCYI CZASU wyraziwszy na kopercie „prenumeracyjne pieniądze“.

Przyjmują się OGŁOSZENIA, ROZPRAWY, ODEZWY wszelkiego rodzaju. DONIESIENIA literackie, księgarskie, handlowe, przemysłowe, rolnicze itp. UWIADOMIENIA tyczące się sprzedaży, kupna, dzierżaw itp.

Za opłatą od wiersza petytowego za jednorazowe umieszczenie po 4 kr. następne po 2 kr. — z dopłatą po 10 krajcarów za każdą publikacyą na stępel rządowy.

Listy *niefrankowane nieprzyjmują się*, wyjąwszy od stałych lub znanych korespondentów.

☞ Numer pojedynczy kosztuje 10 groszy.

Kraków 17 lipca.

Korespondencya Austryacka zawiera *piąty* artykuł o pożyczce, następującéj osnowy:

Gazeta Tryestska Nr. 157 zamieściła artykuł wstępny, dotyczący znajdującéj się właśnie w toku narodowéj pożyczki. Jakkolwiek artykuł ten pomyślanym jest w przyjaznym duchu, zawiera atoli niektóre błędne pojęcia, które sprostować obowiązkiem być naszem uważamy.

Z artykułu wspomnionego przebija najsamprzód obawa, że korzyści i ułatwienia w celu pożyczki poprzyznawane, dla wielu jeszcze niedostatecznemi się być pokażą. Zdaniem atoli naszem i tych wszystkich nawet, którzy to wielkie przedsiewzięcie, miarą tylko ściśle rachunkową przemierzają, w planie pożyczki i w szczególnych przepisach rozporządzeń znim połączonych, przyznanym zostało wszystko, czego tylko słusznie spodziewać się i życzyć można było.

Korzyści wynikające z ceny emissyjnéj nowych obligacyj po $^{95}/_{100}$ i z zapewnienia im procentu płatnego w srebrze lub złocie, są w porównaniu z wszelkiemi innemi krajowemi i zagranicznemi papierami publicznemi, niezaprzeczone, więcéj powimy oczywiste. Słusznie więc postawiła sama *Gazeta Tryestska*, nowéj naszéj pożyczce, najpomyślniejszy horoskop za granicą; i my też nie wątpimy, że jeżeli ją tylko zagraniczni negocyanci, należycie zbadać zechcą, obligacye jéj, staną się niedługo najposzukiwańszym artykułem, na targu pieniężnym świata. Wszakże chcąc żeby się nim stały, potrzeba koniecznie, ażeby się pożyczka wewnątrz kraju udała, i wytężać w tym kierunku, każdy nerw narodu, jest dziś obowiązkiem patryotycznego dziennikarstwa. Lubo więc nie wątpimy o gotowości *Gazety Tryestskiéj*, przyczynienia się o ile można do tego pięknego celu, przecież zależy nam na tym, żeby jéj bezzasadne wątpliwości i obawy usunąć.

Summa ułatwień, przyznanych szczególnym klasom i stanom, ażeby udział w pożyczce zrobić dla nich ponętnym i ile można wygodnym nie da się więcéj powiększyć. Jakie koncesye zrobiono w tym celu większym posiadaczom ziemi? dostatecznie jest wiadomo. Co się tyczy municypalności, w udzielonem im pozwoleniu dysponowania ich zakładowym majątkiem, nastręczonym im został wyborny środek, zwiększenia tegoż majątku.

Z resztą w sposobie wypłaty, w rozdziale téj wypłaty na szereg lat i liczne raty, jednym słowem, w technicznéj stronie pożyczki, mieści się nie zawiśle od jej strony moralnéj, że nastręcza pole do położenia zasługi, tyle ponęty i wygody, że z zupełną spokojnością mamy nadzieję, iż się z żadną ugruntowaną skargą lub zarzutem, pod względem korzyści i przyjemności wynikających z wzięcia udziału w pożyczce, nie spotkamy.

W artykule wspomionym czytamy daléj: nietylko pojedyncze indywidua, ale i całe klasy ludności, więcéj nawet powiedzieć można, całe prowincye monarchii mają oczywisty i stanowczy wstręt, do lokowania swych kapitałów w papierach rządowych.

Wyraz *wstręt* nie zdaje nam się być tu właściwie użytym. Gdyby referent użył był w jego miejsce wyrazu *niewiadomość*, byłby się był bliżéj spotkał z prawdą. Faktem jest bowiem, że wielu klasom ludności monarchii, natura operacyi takiéj jaką jest pożyczka rządowa, zaledwie z imienia jest znana; ale również prawdą jest niezaprzeczoną, że trzeba tylko poruszyć ten przedmiot na właściwéj drodze, żeby temu sposobowi lokacyi mnóstwo kapitałów pozyskać. Dlatego też poleconym zostało władzom politycznym w obrębie całéj monarchii, i to jak najpilniéj i pod największą jaka być może odpowiedzialnością, ażeby w téj mierze wszelkim klasom ludności, radą i czynem pomocną dawały ręke, aż by im udzielały potrzebnych objaśnień, ażeby usuwały ich wątpliwości, jednym słowem, ażeby normy i korzyści tego narodowego przedsiewzięcia, w ich pojęciu zrozumiałemi uczynić starały się. Jeżeli więc te władze dopełnią danego im polecenia, w należyty i pożądany sposób, to razem z usunięciem niewiadomości o któréj mowa, zyska się bardzo ważne pole, do zapewnienia pożyczce jak najzupełniejszego skutku.

Przy téj spobności, jesteśmy w stanie oświadczyć: *że kupony nowéj pożyczki, których termin wypłaty wpłynie, we wszystkich kasach rządowych w wszelkich wypłatach przyjmowane będą.* Jak tylko przeto niski kurs banknotów zniknie i przywrócona im będzie zupełna wartość metalowa, nowy papier stanie się dla wszystkich kontrybuentów podatkowych tym pożądańszym, że im dostarczy środka, uiszczenia się z należytości rządowi przypadających, uwalniając ich zarazem od wszelkich zachodów, likwidowania i zmieniania kuponów na gotowiznę.

Dopóki atoli wartość metalowa banknotów nie jest przywróconą, dosyć będzie zwrócić uwagę na nowo wydane rozporządzenie, w moc którego cło nie inaczéj, tylko w srebrze płaconym być ma, ażeby wskazać, w jaki sposób kupony nowéj pożyczki, które także srebro reprezentują, korzystnie użytemi być będą mogły.

Co się tyczy uwag *Gazety Tryestskiéj*, dotyczących ludności królestwa Lombardzko-Weneckiego, prawdą jest, że rewolucyjne tamtejsze wypadki, są najgłówniejszym powodem deprecyacyi naszéj papierowéj waluty. Jeżeli jednak rząd pomimo to, mając na oku faktyczny stan rzeczy w prowincyach wspomnionych, przydziela ludności tamtejszéj, w porównaniu z summami na inne prowincye przypadającemi, tylko umiarkowaną, i wyłącznie na pokrycie potrzeb tylko państwa wyrachowaną część pożyczki, to i tam możemy tém mniéj wątpić o pomyślnym jéj skutku, że się w prowincyach tych w nowszych czasach, poczęły już jawić bardzo pocieszające symptomata, powrotu do lepszego i należytego oceniania solidarności, łączącéj ogólne interesa Austryi, z szczególnemi królestwa Lombardzko-weneckiego.

W konkluzyi uwag swoich, mniema *Gazeta Tryestska*, że zachodzi potrzeba wydania jeszcze rozporządzenia, dopełniającego już wydane, treści że „*wrazie prawdopodobnym*“, „gdyby pomimo to, rozpisanie jeszcze przymusowéj pożyczki, w najbliższych latach nastąpiło, nie będą do niéj pociągnięci ci wszyscy, którzy w dzisiejszéj dobrowolnéj, wedle możności wzięli udział.“

Co do nas, nie wątpimy bynajmniéj o zupełnym skutku ogłoszonéj pożyczki. Skutek ten nakazanym jest patryotyzmem i honorem całego kraju, jest on zapewnionym nietylko wielkością celów i interesów, dla których jest przeznaczony, ale i nadmiarem korzyści zapewnionych subskrybentom, korzyści, które ofiary poniesione przez ogół, w brzęczące zyski dla pojedynczych zamieniają.

Wydanie jednak rozporządzenia o jakim mówi *Gazeta Tryestska*, zdaje się nam być zbytecznem, bo się samo przez się rozumie, że gdyby rząd znalazł się wbrew wszelkiemu oczekiwaniu w potrzebie, zarządzenia z powodu niedostatecznéj subskrypcyi na pożyczkę, innych jeszcze środków pomocy, ci wszyscy którzy dziś wzięciem udziału w pożyczce wedle pełnych sił swoich, udowodnią swój patryotyzm i sposób myslenia, na najzupełniejsze uwzględnienie rachować mogą; jak równie samo się przez się także rozumie, że inne te środki pomocnicze, byłyby w takim razie ogołocone z tych wszystkich korzyści, które dziś dobrowolnym subskrybentom tak hojnie są ofiarowane.

Lecz na cóż się w gruncie przyda, dyskussya nad przypadkiem do prawdy niepodobnym?

Szczególnie też w obecnéj chwili, kiedy Monarcha wyrzekł do swych ludów słowa pełne zaufania, dyskussya podobna, nie powinna wywoływać rozporządzenia, któreby samo bez celu, na przedsiewzięcie jak najsmutniéj wpłynąć musiało; kiedy przedsiewzięcie to przy pomocy Boga i wszystkich poczciwych Austryaków, jak najpomyślniéj się zapewne powiedzie.

Przewidziana paragrafem 11tym dekretu ministeryalnego z d. 5 lipca r. b., ogłoszonego w ostatnim numerze pisma naszego publikacya, w przedmiocie ułatwień poczynionych właścicielom dóbr lennych i fideikomissowych, przystępujących do pożyczki, objęta jest następującym dekretem ministra spraw wewnętrznych d. 6 lipca r. b. który tu wedle tekstu w *Gazecie Lwowskiéj* ogłoszonego do wiadomości publicznéj podajemy:

Dekret ministra spraw wewnętrznych z 6 lipca 1854 obowiązujący w całem państwie z wyjątkiem wojskowego pogranicza, a podający ułatwienia właścicielom monarchicznych lennictw i fideikomissów, tudzież posiadłości gruntowéj w ogóle, pupilom, a odnośnie ich opiekunom i kuratorom, następnie gminom, korporacyom, ferwalterom zakładów, fundacyi, funduszów itd., zostającym pod publicznym nadzorem lub kontrolą przy uczestniczeniu w otworzonéj cesarskim patentem z 26 czerwca 1854 (nr. 158 dz. ust. państwa) dobrowolnéj pożyczce.

Dla ułatwienia właścicielom monarchicznych lennictw i fideikomissów i wielkiéj posiadłości gruntowéj w ogóle, pupilom, a odnośnie ich opiekunom i kuratorom, następnie gminom, korporacyom, ferwalterom zakładów, fundacyi, funduszów itd. zostających pod publicznym nadzorem lub kontrolą uczestnictwa w otworzonéj patentem z 26go czerwca 1854 dobrowolnéj pożyczce, raczył Jego c. k. Apostolska Mość rozważywszy zamiar pożyczki i przyzwolone pomyślne warunki emisyi, najwyższym dekretem z d. 5 lipca 1854 postanowić następujące rozporządzenia:

1. Właścicielom monarchicznych lennictw i fideikomisów udziela się konsens, że dla uczestniczenia w pożyczce mogą obciążyć
   a) nieruchome majętności lennicze i fideikomisowe aż do wyczerpania pierwszéj trzeciéj części biorącéj się za wartość dóbr stokrotnéj kwoty monarchicznego gruntowego podatku wraz z trzecią częścią dopłaty (z wyjątkiem osobnych dodatków do krajowych i innych zamiarów), i
   b) pierwszą trzecią część kapitałów winkulowanych z stosunkiem lenniczym lub fideikomisowym, — tą kwotą, która stanowi 95 pCt. subskrybowanéj na pożyczkę summy.

Obydwa te uwzględnienia są połączone z tym warunkiem, że uzyskane w ten sposób obligacye zaręczają lennictwu lub fideikomisom za uwolnienie od długu lennictwa lub fideikomisu zaciągniętego dla nabycia ich.

1. Ci właściciele dóbr, którzy za przyrzeczoną im indemnizacyę uwolnienia od ciężarów gruntowych nie uzyskali dotychczas żadnych obligacyj, lecz tylko asygnacye rent, równie jak ci, którym na rachunek mającéj się wykazać indemnizacyi zaasygnowano ciągłe zaliczki rent, mogą w czasie subskrypcyi na pożyczkę jeszcze niepodniesione i daléj bieżące stanowczo lub zaliczkowo zaasygnowane renty uwolnienia od ciężarów gruntowych, odstąpić jako kaucyę i jako zapłatę na raty wpłacenia za subskrybowaną przez nich kwotę pożyczki postanowionym do przyjmowania kasom.

Dla tych krajów koronnych, w których tylko od pory do pory pozwalano pojedyncze zaliczki rent urbaryalnych, wyjdą osobne rozporządzenia.

3. Opiekunom i kuratorom, równie jak komissyom sierot nadaje się naczelne opiekuńcze, odnośne kuratoryczne pozwolenie, do uprocentowania będącéj do dyspozycyi gotówki swych pupilów przez subskrypcyę na pożyczkę bez zaciągania uprzedniego pozwolenia od publicznéj władzy.

4. Gminom i korporacyom, które według istniejących ustaw potrzebują urzędowego lub najwyższego pozwolenia Jego c. k. Apost. Mości, nadaje się niniejszém takowe dla dostarczenia wpłat na subskrybowaną kwotę pożyczki albo w drodze rozkładu lub kredytu, albo przez użycie kapitałów, sprzedanie ruchomego lub zastawienie swego nieruchomego majątku; równie jak

5. Ferwaltery zakładów, fundacyi, funduszów itd., zostających pod publicznym nadzorem lub kontrolą, otrzymują niniejszém administracyjne pozwolenie do uprocentowania będących do dyspozycyi gotówek przez obrócenie ich na pożyczkę.

Baron *Bach*, m. p:

Onegdaj jenerał brygady v. Ripp, opuścił miasto nasze. Podczas czteroletniego, z krótką tylko paromiesięczną przerwą swego między nami pobytu, zastępował bardzo często najwyższą władzę wojskową. Przystępność dla każdego jednakowa, wyrozumiałość cechę nieraz serdeczną mająca, nareszcie owa uprzejmość w obejściu, jaką rzeczony jenerał z najskrupulatniejszém i najgorliwszém wykonaniem swych obowiązków zawsze pogodzić umiał, pozostaną w pamięci mieszkańców tutejszych. Odmowa na wniesioną prośbę lub podanie, przybierała w odpowiedziach p. jenerała Rippa, barwę konieczności, któréj się każdy chętnie poddawał, albowiem poparta bywała radą otwartą, w któréj obok ścisłego i nieugiętego przestrzegania attrybucyi Władzy i interesu państwa, przebijała także pewna oględność dla osoby i szczera chęć oddania jéj przysługi. Nie potrzebujemy przeto mówić, że wiadomość o powołaniu sz. jenerała na inne stanowisko, z prawdziwą przykrością i żalem przyjętą została przez mieszkańców Krakowa, i pewni jesteśmy, że tłómaczymy wiernie ich uczucia, gdy temi słowy wynurzamy mu serdeczne od całego miasta pożegnanie, a oraz życzenia, aby mu ciągła pomyślność w dalszéj jego świetnéj karyerze towarzyszyła.

Korespondencya Czasu.

Wiedeń 15 lipca.

Wszystkie główne dzienniki tak niemieckie jak zagraniczne zgadzają się teraz na to, że w odpowiedzi gabinetu petersburgskiego, protokoł 9 kwietnia przyjętym został za podstawę układów z zastrzeżeniem praw kościoła greckiego. Podnoszą ten punkt, gdyż on główną gra w całéj tej kwestyi rolę, i w przyszłych układach będzie trudnym do ustalenia.

Odpowiedzi z Paryża i Londynu odebrane w tutejszych dwóch poselstwach są przeciwne propozycyom Rosyi. Dwa wyżéj wymienione gabinety, żądają żeby konwencya austryacko-turecka związaną została w konferencyi nowym protokółem, z traktatem austryacko-pruskim. Tutejszy gabinet ma zamiar porozumienia się z Prusami nad wysłaniem nowej, *wspólnej* noty do Petersburga, i zdaje się, że do tego przyjdzie.

Tymczasem wypadki nad Dunajem występują na publiczny teatr w nowem świetle. Wojska tureckie poparte przez siły sprzymierzone już są na lewym brzegu i zdają się chcieć wojny zaczepnéj. Książe Gorczakow ze swej strony posuwa znaczne siły ku Dunajowi i zajmuje dawną linię operacyjną nad Ardżisem. Lada dzień, mogą zajść starcia decydujące.

To pewna i ważna, że na granicach Siedmiogrodu, ani ze strony Rosyi, ani ze strony Austryi nie ma żadnych nieprzyjaznych przygotowań ani nowych demonstracyj.

Paryż 12 lipca.

Stwierdza się moje podanie o sprawach hiszpańskich. Insurgenci cofają się, ale nie w zamiarze emigrowania, lecz w zamiarze wzmocnienia się w Andaluzyi. Insurekcya może się długo przeciągnąć i kolei jéj trudno przewidzieć. Królowa zjednała sobie trochę umysły przez ludzkie postępowanie z insurgentami wziętemi w niewolę, ale przeszłość tronu hiszpańskiego i brak wszelkiéj godności psują jéj sprawę ciągle w opinii publicznéj.

Nadszedł nareszcie *dies carbone notanda* sprawy wschodniéj. Wszystkie wiadomości zgadzają się, że odpowiedź rosyjska jest niedostateczna. Słyszałem w tych dniach dwóch Rosyanów rozmawiających o sprawie wschodniéj. Kiedy jeden rzekł: *L'Empereur Nicolas serait-il assez petit pour revenir sur ses projets?* drugi, parodiując słowa Lally-Tollandala, odpowiedział: *j'ai bien peur qu'il ne soit pas assez grand pour faire cette petitesse là.* P. Granier de Cassaignac, w dzisiejszym *Constitutionnelu* wykazawszy, że wojna wschodnia wzięła charakter europejski, domaga się od ogółu gwarancyi, które każdy przeczuwa, ale o których mówić jest dzisiaj przedwczesnem. Imie Cesarza Franciszka Józefa podnosi się coraz wyżéj we Francyi. Publiczność przypisuje mu plany szlachetne, wielkie i ozdabia go charakterem niezłomnym. W ostatnią niedzielę, jeden Francuz zaprzysiągł się, że Francya i Anglia chciały przystać na odpowiedź Cesarza Mikołaja, lecz że Cesarz austryacki na to się nie zgodził i że wszystkich za sobą pociągnął. Cytuję to jako wskazówkę opinii. Onegdaj przybył z Wiednia do Paryża jeden dyplomata trochę mniéj egzagerowany, a zatem tém godniejszy wiary. Opowiedział *szczegóły* rozmowy, jaką miał w jego obecności jeden stronnik rosyjski z jednym z głównych ministrów austryackich. „Mówią, słowa są ministra, że Rosya *jest* zaporą przeciw rewolucyi; zapora ta *nie jest* w Petersburgu, lecz w Wiedniu, w *państwie sukcesorów* Karola V. Rosya nie ma polityki *kontrrewolucyjnéj*, lecz politykę czystego interesu; *jest* to nić czerwona, którą spostrzega się we *wszystkich* sprawach europejskich, a która *prowadzi Rosyą* do Stambułu. Mówią, że Rosya jest *rękojmią* porządku; zapewnie, ale że rękojmia ta *nie jest* w Rosyi, lecz w Austryi. Ostrzegasz mnie *o niebezpieczeństwie* ze strony rewolucyjnéj Francyi; wiedz zatem, że tam gdzie się znajduje Austrya *tam* rewolucya pokazać swego czoła nie może; Austrya nie pozwoli nigdy, aby obok niéj wspomagano czyny przeciwne porządkowi europejskiemu. Opinia publiczna nie wierzy dotąd, aby Prusy wystąpiły przeciw Rosyi. Jest to błąd. Austrya zawarła ugodę z Turcyą i ugoda ta będzie literalnie wykonaną.“ Rzeczony minister skarżył się, że przed swym odjazdem z Londynu, baron Brunow znosił się z hr. Esterhazym i innemi Węgrami. Według dyplomaty, o którym mówię, Austrya postanowiła trzymać z zachodem, ale ma niechcieć naruszenia terytoryum rosyjskiego, ma domagać się jedynie: zupełnego opuszczenia Mołdo-Wołoszczyzny, przejrzenia traktatów rosyjsko-tureckich, zniesienia protektoryatu

Rosyi nad Rumunami i Słowianami w Turcyi i zrzucenia z siebie i z Europy przewagi rosyjskiéj. Powyższe życzenia Austryi zgadzają się dosyć z artykułami *Débatów*. Niepodobna tylko uwierzyć, aby Cesarz Franciszek Józef na nich się ograniczył. Muszą to być życzenia chwilowe, które czas przemieni. Co do Prus, to przez swe wahające postępowanie i mierność swéj szkoły dyplomatycznéj nie wzbudzają powagi w Paryżu. *L'Univers* ogłosił okólnik pruskiego ministra spraw wewnętrznych i odpowiedź rządzcy Poznańskiego w materyi propagandy katolicko-antyrosyjskiéj. Akta te bardzo zajęły uwagę Paryża. Minister pruski widzi rzecz propagandy w tém co jest tylko naturalném, godziwem i religijnem.

Napoleon III rozwija coraz daléj i coraz śmieléj *le sentiment consulaire*, który po swym wielkim stryju odziedziczył, tojest politykę wzniosłą, szlachetną i śpieszną, która pojmuje sercem wielkie rzeczy i która w każdém przedsiębiorstwie rachuje na wdzięczność potomności. Polityka ta wzbudza zapał w masach, bo masy mają instynktowe współczucie do tego wszystkiego co jest wielkiem. Tak w Paryżu jak po departamentach, lud odprowadza jeżeli nie z okrzykami to z wyraźném współczuciem bataliony udające się na wschód albo na północ. Wczoraj Cesarz udał się do Boulogne dla pożegnania wojska, które posyła na morze Baltyckie. Do Boulogne przybył incognito. Dziś odbywa rewią wojska ekspedycyjnego. Zapewnie przy téj okoliczności powie on mowę krótką *), lecz znaczącą. Admirałowie Lapierre i Berleby, zjechawszy się w Calais, urządzili wszystkie szczegóły transportu wojska. Piechota popłynie na okrętach angielskich, a artylerya i inżynierya na francuzkich. Ambarkacya odbędzie się pojutrze. Masy Francuzów i Anglików wybierają się dla przypatrzenia się temu wspaniałemu widokowi. Rząd traktuje szczodrze ekspedycyjne wojsko: daje mu wino, wódkę, a nawet kawę, zapewne w przewidzeniu, że będzie trzeba uraczyć jeńców rosyjskich. Minister wojny każe odbywać wojsku rodzaj musztry, która wprawia żołnierzy do wsiadania na drogi żelazne i ambarkowania się na okręta. To też ambarkacya i transport drogami żelaznemi odbywa się teraz z dziwną i nieznaną Anglikom szybkością. Hr. Walewski przybył do Boulogne dla widzenia się z Cesarzem. Onegdaj, służba cesarska udała się do Biaritz z kredensem. Kredens ten nie jest wcale srebrny lecz z prostego metalu Ruolz. Z powrotem z Boulogne, Cesarz pojedzie z Cesarzową do wód Biaritz. Wody te odegrają ważną rolę familijną, a może i polityczną. Malkontenci zapewniają, że jeżeli wody nie poprawią zdrowia Cesarzowéj, rozwody mogą być przywrócone. Malkontenci pragną starcia się interesu dynastycznego z religijnym, ale nie śmieją już zaprzeczyć Cesarzowéj zalet uprzejmych, dobroczynnych i szlachetnych.

Paryż 12 lipca.

Dzisiejszy *Monitor* donosi, że Turcy przeszli Dunaj w 40,000 pod Ruszczukiem. Listy prywatne z dnia 30 czerwca dodają, że Turcy są pełni dumy ze zwycięztw odniesionych bez pomocy Francuzów i Anglików. Tefik pasza, adjutant ministra wojny, miał powiedzieć, że Omer pasza zachował przy życiu dwóch kozaków, aby ich mogli przynajmniéj zobaczyć Francuzi i Anglicy. Duma poprowadziła Turków w Mossul do chęci wypędzenia czy wytępienia chrześcian. Trzeba było wielkiéj energii p. Place, konsula francuzkiego, pracującego nad odkopaniem ruin Niniwy, aby ruch ten zniweczyć. Reszyd pasza bierze znowu ministerstwo spraw zewnętrznych, przy pomocy radzcy, to jest podsekretarza stanu. Armia azyatycka źle się sprawuje, bo jest źle uorganizowaną i pełną gaskonii zagranicznéj, lubiącéj szumne tytuły paszów, a nie pokazującéj odpowiedniéj zdolności. Jenerałowie węgierscy starają się owładnąć przewagą nad armią azyatycką. W tym celu wysłali oni do Stambułu jenerała Stein. PP. Bourré i baron d'Avril wyjechali ze Stambułu do Persyi. Armia i flota francuzka organizują coraz lepiéj swą administracyą na wschodzie. Admirał Hamelin urządził w Stambule administracyą marynarską. P. Groseiller wyjechał na wschód w charakterze inspektora finansów. Dobre postępowanie Serbii, przytłumienie powstania greckiego i cofnięcie się armii rosyjskiéj, zneutralizowały zupełnie Bośniaków i Czarnogórców. Interwencya Austryi staje się już niepotrzebną.

Patrząc na to co się dzieje, zdaje się że spoglądamy na realizacyą maxymy francuzkiéj: *les succès difficiles sont les plus certains*. Zdaje się także, że realizuje się inna maxyma francuzka, która uważała zawsze fortunę zdobywcy za fortunę tak śliską jak jest fortuna bankierska. Jak Rosya ukończy swą likwidacyą bankiersko-zdobywczą? Wiedeński *Advocatus diaboli* wspólnie z dwoma dziennikami austryackiemi, które korespondent *Timesa* uważa za płatne przez Rosyą, twierdził niedawno, że Austrya nie zerwie z Rosyą dlatego, że ją wiążą traktaty z r. 1772 i 1794. Austrya już zerwała z Rosyą. Idzie teraz, czy Austrya w swym rozumie nieprzekona się, że te traktaty są dla niéj mniéj korzystne niż inne możebne, na które Zachód chętnieby podpisał. Cokolwiek nastąpi, Francya daje Austryi wszelkie gwarancye co się tyczy spokojności Włoch. Propaganda muratystowska, robiona pomimo woli rządu, została zupełnie przytłumioną. Neapol trzymał z Rosyą, a teraz będzie trzymał z Austryą. Papież ma być wylany dla Francyi, ale kardynałowie są wylani dla Austryi. Przyjaźń dla Austryi sprawiła, że kardynał Fornari, stronnik francuzki, nie został mianowany sekretarzem Stanu.

Mamy jeszcze czas słotny, ale wietrzny, co sprawia, że deszcz zbożu wiele nie szkodzi. Siano zupełnie przepadło. Wojna wschodnia obudziła ogromny ruch w handlu marsylskim. Parowce korespondencyjne odchodzą teraz częściéj niż dawniéj do Stambułu i odbywają żeglugę w krótszym czasie. Komisaryat francuzki robi ogromne ekspedycye zboża do Hawru i Marsylii. Za kilka dni odbędzie się inauguracya całkowitéj drogi żelaznéj z Paryża do Lyonu. Wkrótce otworzoną będzie cała kolej z Lyonu do Marsylii. Tylko przeprowadzenie kolei przez Lyon przedstawia ogromne trudności, które będą potrzebowały dwu-letniéj pracy. Administracya myśli przeprowadzić przez miasto tymczasową kolej tak zwaną amerykańską, jak z Paryża do Passy, po któréj wagony są ciągnione końmi. Za miesiąc odbędzie się inauguracya kolei żelaznéj z Bordeaux do Bajonny. Francya milczy, ale się bogaci i materyalnie podnosi. Rząd czuwa nad wszystkiemi potrzebami. Zboże jest drogie, ale dzięki opiece rządowéj, chleb jest tani, pracy jest poddostatkiem i nikt z głodu nie umiera. Całe skrzydło Luwru od ulicy Rivoli zostało już ukończone. W tym skrzydle znajdują się koszary dla *ceut gardes du Palais*. Sztab gwardyi cesarskiéj został installowany w *l'Ecole militaire*.

P. S. Zapewniają, że traktat ze Szwecyą został podpisany. Rząd francuzki tak potrzebował strzelców wencejskich, że przywołał z Gallipoli 13ty ich batalion. Batalion ten przeszedł wczoraj przez Paryż udając się do Boulogne. — Rząd wysyła z Calais wielką ilość pak naładowanych bronią, przeznaczając je zapewnie do Szwecyi. — Koń ugryzł w policzek jenerała Espinasse pod Warną. — Mówią, że w Nawarze i Walencyi wybuchło powstanie.

Z nad dolnego Dunaju 15 lipca.

K. H. Teatr wojny przeniósł się z Bułgaryi na drugą stronę Dunaju. Pisałem przed parą dniami, iż pod Oltenicą przyjdzie zapewne do starcia się wojsk nieprzyjacielskich, ale szybkie ruchy wojsk Omera paszy i ta okoliczność, iż Rosyanie nie mogli po powrocie z Urzyczen i Buzeo rozwinąć należycie sił swoich w krótkim przeciągu czasu i pozajmować dawne stanowiska, była powdem, iż walka posunęła się już od brzegów Dunaju ku północy i nie Oltenica, ale Bukareszt usłyszy huk dział obu głównych armij nieprzyjacielskich. Mówią bowiem, że już pod Kaludzirenami miało przyjść do spotkania zatem o 4 mile od stolicy wołoskiej, ale nie była to walna bitwa, lecz dopiero utarczka przednich straży, która podobno niepomyślnie dla Rosyan wypadła. Wojska rosyjskie cofają się pod Bukareszt, wprawdzie krążą już pogłoski o opuszczeniu i tego miasta przez Rosyan, wszelako są to tylko prawdopodobne domysły, niemające nic jeszcze dotąd za sobą pewnego. W ogóle wszystkie doniesienia z teatru wojny dochodzące należy z wielką przyjmować ostrożnością; przepuszczane są one bowiem poprzednio przez filtr bądź rosyjski, bądź turecki wedle tego jaką idą drogą, czy na Widdyń, czy na Kronstadt, i dla tego zawsze trącą obcym żywiołem, którego nie można zobojętnić i prawdziwego dopytać smaku. Dla tego też wszystkie wypadki w fałszywém przedstawiane są świetle, a zanim je rozpoznać przyjdzie krytyce i do rzetelnych sprowadzić rezultatów, już tracą one wartość nowiny gazeciarskiej i przechodzą na pole historyczne, a tymczasem zacierają je nowsze wydarzenia i nowsze o nich raporta. Do téj chwili nie można mieć jeszcze jawnego pojęcia, o działaniach wojsk tureckich na lewym brzegu Dunaju, wiadomo tylko iż Turcy potężne siły rozwinęli w W. Wołoszy i fortyfikują Dżjurdżewo z tym pośpiechem jaki cechuje ich w stawianiu twierdz tymczasowych i obozów obronnych. Siły tureckie w tém miejscu mają wynosić 80,000, a mianowicie załogi Ruszczuku i Sylistryi, z których pozostawiono bardzo mało, załoga kalafacka po zniesieniu oblężenia téj twierdzy, corazem przeszło 30,000 wynosi, następnie przeszło 40-tysięczna główna armia bałkańska, mniejsze załogi z Nikopoli i Sistowa, jazda Iskandra beja z Małéj Wołoszczyzny, wszystko to uczyni powyż wymienioną liczbę wojska. Zbliżyli się też już Francuzi i Anglicy, część ich wprawdzie została pod Bałkanem, ale kilkanaście tysięcy nadciągło już nad Dunaj, lubo dotychczas nie potykali się z wojskami rosyjskiemi. Marszałek St. Arnaud już d. 10go był w Dżjurdżewie i w téj chwili zapewne już wojska posiłkowe są za Dunajem. Dowództwo wojsk rosyjskich ma objąć jen. Osten-Sacken komenderujący 3m korpusem, który przybył z Odessy, jen. Szabelski pod nim dowodzić będzie. Z pomiędzy jenerałów rosyjskich mają być ranni a podobno ciężko, jenerałowie: Popow, Bebutow i Pawłow. W Bukareszcie ogłoszono 9go buletyn urzędowy, który mówi, iż wojska otrzymały z powodów strategicznych nakaz opuszczenia Dżjurdżewa i że odchodząc, kozacy spalili mosty, faszyny, siano i pięć żaglowych statków, a Turcy nie chcieli iść w ogień, aż dopiero Omer pasza kazał na nich strzelać z Ruszczuka. Prawda że z Ruszczuka wspierano ogniem działowym ruchy wojsk tureckich za rzeką, ale nie dla napędzania ich na nieprzyjaciela.

W ostatnich doniesieniach z Bukaresztu z d. 12go nie masz jeszcze wzmianki o bitwie. Główna kwatera rosyjska była w tem mieście.

Ministerym spraw wewnętrznych zamianowało galicyjskich komisarzy obwodowych 3ciéj klasy: Antoniego Kriegshabera, Adolfa Pauli, Józefa Hordyńskiego, Ludwika Possingera, Ignacego Lewickiego, Pawła Kosińskiego i Rudolfa Ebnera, tudzież komisarza okręgowego w Szląsku Karola Ruffa i koncepistę gubernialnego Mateusza Manthnera, komisarzami obwodowymi 2giéj klasy; następnie: komisarzy obwodowych Władysława Obertyńskiego, Aleksandra Zborowskiego, Franciszka Winklera i Ignacego Hładysza, tudzież koncepistów gubernialnych Franciszka Chlebika, Feliksa Różańskiego, Jana Fogta, Jana Szydłowskiego, Wacława Potuczka, Eugeniusza Kołaczkowskiego, Juliusza Zulaufa, Juliusza Watzla, Krystyna Rappela i Apolinarego Jaroszyńskiego, wreszcie adjunkta konceptowego przy Namiestnictwie Czeskiem, Jana Klofetz, komisarzami obwodowymi 3ciéj klasy we lwowskim obrębie administracyjnym.

Wiedeń 14 lipca. N. Pan dozwolił na bezkarny do kraju powrót osobom: Duca Antonio Litta Visconti Arese i Conte Giulio Litta Visconti Arese, nakazawszy zarazem znieść sekwestr dobra ich obciążający.

— Redaktor *Gazety Kościelnéj Wiedeńskiéj* Dr. Brunner cytowany został przed sądy badeńskie na 18go b. m. z powodu artykułów przeciw postępowaniu rządu badeńskiego w sprawie kościoła. Prokurator wniósł na 4ry miesiące więzienia i 300 zł. kary. Wyrok zapewne wydany będzie zaocznie.

— Z powodu artykułu *Gazety Tryestskiéj* o nowéj pożyczce, przeciw któremu *Koresp. Austr.* wystąpiła, Redakcya gazety pomienionéj otrzymała wezwanie od rządu namiestniczego do umieszczenia sprostowania, którego główne ustępy brzmią: „Artykuł *Gazety Tryestskiéj* z dnia 10 b. m. mówi o sposobach doprowadzenia do skutku pożyczki rządowéj austryackiéj w sposób mogący zrodzić wątpliwość, czy rozdział onéj na różne części monarchii jest równy, i czy osoby biorące udział w pożyczce nie będą niewłaściwie obciążone w stosunku do tych, które tego nie uczynią.“ „Ponieważ wątpliwość taka i pod jednym i drugim względem nie do czego innegoby doprowadziła, jak tylko do przypuszczenia w każdym razie niepodobnego, iż ze strony rządu niepostąpiono sobie słusznie, przeto Gazeta wezwaną jest do zamieszczenia tego sprostowania urzędowego.“

— *Gazeta Linzka* donosi, że kolegium krajowéj Wyższéj Austryi postanowiło na posiedzeniu 11go b. m. ze stanowego funduszu domestykalnego przeznaczyć 660,000 złr., na pożyczkę skarbową 500 milionową. Wydział stowarzyszenia kassy oszczędności w tém mieście postanowił na ten sam cel przeznaczyć 60, 80 lub 100 tysięcy złr, w miarę tego, jak pożyczka uzupełnioną być ma w trzech, czterech czy też pięciu latach. Prezydent namiestnictwa w Peszcie baron Augusz wydał odezwę do mieszkańców Węgier, wzywając ich do gorliwego udziału w pożyczce pomienionéj.

— Buchalterya centralna zakładów komunikacyjnych urządziła już między urzędnikami swojemi zapisy na nową pożyczkę. 164ch urzędników podpisało się na 36,200 złr.

— W sierpniu doprowadzony będzie drut telegraficzny z Hermanstadtu do granicy wołoskiéj do parowu Rothenthurm.

— Ministeryum spraw wewn. zezwoliło na zbieranie składek po wielu krajach koronnych dla pogorzelców Suczawy w Bukowinie i Pozegu w Słowenii. Miasto Suczawa, które w r. 1852 raz już ucierpiało znacznie przez ogień, nawiedzone było takąż klęską w d. 5 maja r. b., a obliczone teraz szkody wykazały straty na 202,163 złr. Spaliło się tam 127 domów, 142 różnych przybudynków, kościół i magazyn zaopatrzenia wojska. Szkody pożaru w Pozegu w d. 13 maja wynoszą 168,858 złr.

— Na obiedzie dyplomatycznym danym w zeszłym tygodniu przez hr. Buol Schauenstein dla księcia Gorczakowa, zaproszeni zostali oprócz członków poselstwa rosyjskiego, hr. Flemming pierwszy sekretarz poselstwa pruskiego zastępujący dziś posła hr. Arnima, poseł duński, hr. Bille-Brahe, szwedzki jen. Mansbach, holenderski p. Hekeeren, belgijski hr. O'Sulivan i wydalony z Aten sekretarz króla Ottona p. Wendtland.

Wiedeń 15 lipca. W piątek posłowie angielski i francuski w Wiedniu, jako członkowie konferencyi wiedeńskiéj przesłali rządom swoim, obszerne raporta tyczące się odpowiedzi przywiezionéj przez księcia Gorczakowa na sommacyę austryacką; najdaléj za dni 10 spodziewać się można, iż z Londynu i Paryża nadejdą nowe instrukcye, poczém dopiero zapaść ma w Wiedniu uchwała względem dalszych kroków w téj sprawie. Za dwa tygodnie przeto powinno się już wyjaśnić stanowisko szczególnie obu państw niemieckich względem Rosyi. Okoliczności te były powodem do wstrzymania zamierzonego przez Austryę zajęcia Księstw, które stało się nadto dziś niepodobném lub niepotrzebnem, jak skoro wojna wre tam na nowo. Wieść o odejściu kuryerów z depeszami do Londynu i Paryża zrodziła znowu mniemanie, jakoby polityka Austryi w sprawie Wschodniéj chwiać się poczęła, a wieść ta umyślnie czy przypadkiem puszczona miała wpływ na giełdę. Inne pogłoski znów krążą, że Austrya przystaje na wszystkie żądania Zachodu mające na celu upokorzenie Rosyi, a przedewszystkiem, iż nie chce przywrócenia protektoratu tego państwa nad Księstwami Naddunajskiemi, że nawet na uszczuplenie Rosyi w Azyi przyzwoli, byle nie tykać kwestyi terytoryalnéj w Europie, przeciw czemu najenergiczniéj wraz z Prusami sprzeciwiaćby się musiała.

Rossya.

Ruski Inwalid takie podaje sprawozdanie o powodach odstąpienia Rosyan od Sylistryi w d. 26 z. m.

Ze względu na ogólny bieg okoliczność, jenerał feldm. książe Warszawski, nieuznając potrzebnym kontynuować oblężenie twierdzy Sylistryi, polecił dowodzącemu 3, 4 i 5 korpusami piechoty jen.-adj. księciu Gorczakow, zostające pod dowództwem jego wojska, skoncentrować w Księstwach Naddunajskich.

W wykonaniu tego rozporządzenia, oblężenie Sylistryi zaprzestano 14 czerwca, i korpus oblegający, przeprawił się na lewy brzeg Dunaju, w zupełnym porządku, nie poniosłszy żadnéj straty. Turcy nie ośmielili się nawet śledzić za naszą ariergardą.

Na innych miejscach teatru wojny do wyżéj oznaczonego dnia 14 czerwca, nic niewydarzyło się coby zasługiwało na uwagę.

— Wielka księżna Marya Pawłowna, raczyła podarować 3000 rsr. na korzyść wdów i sierot po oficerach i majtkach floty. Cesarz raczył rozkazać przyłączyć tę summę do kapitału inwalidów, dla użycia jéj wedle życzenia Jéj Ces. Wysokości.

— W niedzielę d. 18 (30) czerwca, w kościele parafialnym rzymsko-katolickim śtéj Katarzyny w Petersburgu, odbyło się poświęcenie JW. JX. Mikołaja Górskiego, na biskupa dyecezyi Kamieniec-Podolskiej, przez JW. JX. Jgnacego Hołowińskiego arcy-biskupa Mohylewskiego, metropolitę wszech Rzymsko-katolickich w państwie kościołów, w asystencyi JJWW. JJXX. biskupów: Wileńskiego, Wacława Żylińskiego i Tiraspolskiego, Ferdynanda Kahna.

— Przy najłaskawszych reskryptach z d. 16 czerwca datowanych w Peterhofie, admirał Awinow, i wice-admirał Staniukowicz, z powodu spełnionego 50-letniego jubileuszu ich służby, mieli szczęście otrzymać w darze tabakiery brylantowe z wizerunkiem N. Cesarza Jmci.

— Rozkazem Cesarskim, komendant Alandski, liczący się w artyleryi pułkownik Bodisko, awansowany został na jenerała-majora, za odznaczenie się w bitwie z Anglikami.

— Przez rozkaz Cesarski w wydziale marynarki, zawiadujący wszystkiemi zapasowemi rotami floty baltyckiéj, kontr-admirał Cebrykow 2, mianowany kapitanem portu Rygskiego.

— Z Rygi donoszą, iż wystawiono tam i uzbrojono 16 łodzi armatowych (jolów) dla obrony brzegów, i obsadzono je 900 ludźmi. Flotylla ta oddaną została pod dowództwo kapitana fregaty Islomina i zostawać będzie pod rozkazami komendanta wojennego Inflant. Niedawno odbyło się uroczyste téj flotylli poświęcenie.

Departament zaopatrzenia wojska, rozpisał ogromne dostawy dla umundurowania armii. Termina przypadają na 1go grudnia, 1go stycznia i 1go lutego. Między innemi dostawione ma być na nowy rok 6 milionów arszynów płótna różnego rodzaju, 360,000 par butów itp.

Rada Państwa wydała niektóre rozporządzenia, tyczące się atrybucyi pewnych władz lub urzędników. I tak naczelnik linii nadbrzeżnéj czarnomorskiéj, stanowić ma względem ściągania podatków w Anapie, Noworosyjsku i Suchum-Kale, gdzie musi postępować wedle okoliczności nie czekając na rozkazy z Petersburga. Aby powiększyć dochody obrotu z dóbr narodowych w zachodniéj Syberyi, komitet sybirski postanowił wypuścić czynsze z tych ziem w dzierżawę, a jeneralny gubernator rozstrzygać ma sprawy odnoszące się do dzierżaw dziedzicznych. Rachunki z tych dóbr składane dotąd przez Izbę skarbową, prowadzić będzie gubernator, który raz na rok złoży je ministrowi. Tym sposobem rząd chce otrzymać korzyści z dóbr, których zarząd pochłania całe dochody. Urzędnicy, którzy się przyczynią do otworzenia nowych źródeł dochodów, mają mieć przyznane sobie stosunkowe wynagrodzenie od 20—50%.

— Donosiliśmy już, iż okręt rosyjski *Cesarzewicz*, który wracając z Chin szczęśliwie ominął niebezpieczeństwo popadnięcia w ręce Anglików, dostał się do Hamburgskiego portu Cuxhaven, gdzie wyładował herbatę i jedwab. Osada tego okrętu wróciła właśnie lądem do Rosyi. Francya i Anglia reklamują ten okręt u senatu hamburgskiego z tego powodu, iż gdy na pokładzie jego znajdowało się 8 dział, okręt ten uważany być musi jako kaper, i niepowinien był być wpuszczany do portu neutralnego.

Pułkownik książe Erystow, który odniósł był zwycięztwo w Guryi nad Turkami, naznaczony został adjutantem cesarskim.

Królestwo Polskie.

Warszawa 11go lipca. Następne obostrzenia pasportowe wydane zostały dla podróżujących koleją: Wszyscy bez wyjątku jadący drogą żelazną, obowiązani są koniecznie być opatrzonemi kwalifikacyą pismienną, to jest: jadący za granicę i z zagranicy pasportami z stósownemi poświadczeniami, a jadący tylko wewnątrz kraju choćby od jednéj stacyi do drugiéj, książeczką legitymacyjną lub świadectwem miejscowéj władzy policyjnéj albo też świadectwem wójtów gmin, z zamieszczaniem w takowych świadectwach rysopisów osób, którym one wydane zostały i z wymienieniem miejsca, do którego jadą. Kwalifikacye te mają być okazywane i sprawdzane na stacyach przed wydaniem bile-

---

*) Patrz w „Przeglądzie“ ostatniego numeru *Czasu*. (P. R.)

tów na miejsca w wagonach. Sprawdzanie kwalifikacyi pasażerów i nadzór nad osobami przejeżdżającemi drogą żelazną, należy do urzędników policyjnych przy główniejszych stacyach to jest 1 i 2 klasy. Przy stacyach 2 i 3 klasy gdzie powyższych urzędników nie będzie, włożony jest obowiązek na komisarzy stacyi kolei żelaznéj, aby powołane kwalifikacye odbierali i za przybyciem do stacyi, gdzie jest urzędnik policyjny do sprawdzenia i wizowania takowe oddali. Każdy przeto z mieszkańców tutejszych zamiar mający odbyć podróż drogą żelazną, dla uniknienia zwłoki i nawet wyniknąć mogącéj ztąd nieprzyjemności, bo powyżsi urzędnicy policyjni mają obowiązek nieopatrzonych w legitymacye przytrzymać i odsyłać do dalszego postąpienia właściwym władzom, winien się opatrzyć w przepisaną legitymacyę.

— We czwartek jako w rocznicę urodzin N. Pani, odprawione zostały po wszystkich tutejszych świątyniach wszelkich wyznań, solenne nabożeństwo.

O godzinie 6éj wieczorem, dane było w Teatrze wielkim przedstawienie bezpłatne; przy końcu którego, odśpiewaną została przez artystów i artystki teatru, kantata, i zajaśniała cyfra Jéj Cesarskiej Mości, powitana radośnie przez zebraną publiczność.

Wieczorem w całem mieście zabłysła illuminacya; a na wielu domach ukazała się cyfra N. Pani.

Turcya.

Osserv. Triest. pisze ze Stambułu pod dniem 3cim lipca, że Sulina bombardowaną była przez Anglików i zniszczoną. Być może, że wypadek ten dał powód do pogłoski, jakoby Kilia inna warownia bessarabska u kanału dunajskiego tego imienia, zestrzelaną była. Co zaś do Suliny, przy ujściu tego ramienia na lewym brzegu stoi wzniesiona reduta rosyjska przeznaczona do panowania nad Dunajem, są tam nadto koszary obwarowane, ale miasta niemasz. *Osserv.* donosi, że przy téj sposobności Anglicy zabrali nieco żołnierza stojącego tam załogą i komendanta, tudzież zdobyli kilka dział; zdaje się przeto, że wysadali na ląd. W Stambule krąży pogłoska, że floty wzmocnione eskadrą admirała Bruat działać będą przeciw Sebastopolowi. Admirał Bruat wiezie 7000 ludzi, konie i działa polowe i oblężnicze. Anapa nie jest jeszcze wziętą. *Gazeta Tryestska* pod tą samą datą pisze ze Stambułu, że przybyło tam 300 Rosyan wziętych jeńcem przez statki u przylądka Bałakława. Należeli oni do załogi w Sulujak-Skalessi, którą krajowcy pokonali i zabrali kassę wojskową, przy tém dużo broni i amunicyi.

Pressa donosi ze Stambułu pod dniem 6 b. m., iż Reszyd basza na radzie odbytéj w zeszłą sobotę figurował znowu jako minister spraw zagranicznych. W Sylistryi rozdawano 26go z. m. nagrody za odznaczenie się. Z Warny poszło 12,000 sprzymierzonego wojska do Szumli. Flota stała wciąż w Balczyku, trzy tylko okręty były pod Warną.

— *Soldatenfreund* pisze: Według listów i depesz telegraficznych z nad Dunaju, Warny i z Konstantynopola, siły wojenne turecko-francuzko-angielskie rozpoczęły w Europie i Azyi kroki zaczepne. Dnia 3go lipca dwa okręty austryackie: *hrabia Waldstein* i *Metimno* opuściły port Galaczski, przebyły bez przeszkody ujście Suliny i zarzuciły kotwicę w zatoce powyżéj Warny, gdzie dwoma dniami wprzódy okręty austryackie: *Hrabia Hartig, Fucine, Antal, Idomeneo* i *Cosmopolite* wysadziły na ląd wojsko angielsko francuzkie, tudzież broń i amunicyę. Z Listu kapitana morskiego dowiadujemy się, że bateryе nadbrzeżne ujścia Suliny dawniéj już mocno uszkodzone i znowu naprawione, tudzież bateryе wybrzeża czarnomorskiego aż po Odessę, ostrzelowane były i zniszczone przez parowce angielsko-francuzkie w liczbie pięciu. Przeciwko rosyjskim twierdzom nad Dunajem, flota czarnomorska nic jeszcze nie przedsiębrała, ponieważ Rosyanie są tu jeszcze panami obu brzegów rzeki, a na podobne przedsięwzięcie wojenne potrzeba być wspieranym silném wojskiem lądowém z Dobruczy. Nie ulega wszakże bynajmniéj wątpliwości, że eskadra admirała Bruat z 7000 wojskiem działa już w téj chwili gdzie u brzegów Krymu lub Abchazyi, aby się tam usadowić. Za tym oddziałem, jeżeli mu się zamiar jego uda, pójdzie zapewne niebawem większy korpus wojsk posiłkowych, który poprowadzi daléj kroki zaczepne. Wzmiankowane powyżéj dwa statki austryackie wraz z wielu innemi statkami, zatrzymane będą w Warnie dla przewiezienia wojska i broni. Czy wyprawa ta skierowana jest przeciw Sebastopolowi lub Anapie, tego sprawozdawca nasz powiedzieć nieumie, ale to pewna, że dywizya kontradmirała Lyonsa krąży na wysokości Anapy, aby zasłaniać działania admirała Bruat.

Księstwa Naddunajskie.

Przez Orszowę nadeszły wiadomości z d. 13go, iż Sali pasza komendant Nikopoli ze znacznemi siłami przeszedł w dniu 9 Dunaj pod Klomundą poniżéj Nikopoli i uderzył na jen. Popowa, stojącego tam z brygadą swoją, która należała do 8méj dywizyi piechoty 3go korpusu Osten-Sackena, i odparł go. Kremenczucki pułk strzelców, który cofając się popadł we dwa ognie, aby się ratować uderzył na działa i przerznął się po znacznych stratach. Dnia 10go Sali pasza zajął Turnul i zetknął się z Iskanderem bejem, którego prawe skrzydło stało pod Islas. W dniu 10 t. m. cała linia Dunaju od Kalafatu do Oltenicy znajdowała się w rękach Turków. W onéj to bitwie pod Nikopoli jen. Popow niebezpiecznie postrzelony został. Według biuletynów tureckich strata Rosyan w dniach 8 i 9 wynosiła 3000 ludzi, między któremi 900 poległych. Trzy szwadrony rosyjskie otoczone przez 5000 nieregularnéj jazdy z wielkiemi tylko trudnościami zdołało się przedrzeć do głównego korpusu. W dniu 8 walczono niemniéj zacięcie pod Oltenicą jak i pod Dżjurdżewem. Rosyanie trzymali się wprawdzie dość długo, ale nakoniec ustąpić musieli przeważającéj sile.

Z Galaczu donoszą o drugiéj kanonadzie Suliny w dniu 7 b. m. Dwa statki tureckie stojące w ujściu rozpoczęły silny ogień na bateryе rosyjskie i po dwóch godzinach baraki rosyjskie zgorzały, dwa składy prochu wyleciały w powietrze i kilka dział zostało zdemontowanych. Według zaś listów kupieckich nadeszłych do Wiednia w sobotę, Rosyanie zmuszeni byli w skutku kanonady opuścić fortyfikacye Suliny i cofnąć się do Tuczkowa, a statki angielskie i francuskie stanęły na kotwicy w samém ujściu.

Z Belgradu donoszą, iż jen. hr. Anrep-Elmpt niegdy główno dowodzący wojskami w Małéj Wołoszczyznie, który przegrał był bitwę pod Czetati, odebrał sobie życie wystrzałem z pistoletu.

— *Fremden Blatt* donosi z Szumli 6go b. m. Armia bałkańska w sile 36,000 ludzi posuwa się do Ruszczuku, łączy się tam z 24,000 należącemi do korpusu Halima paszy i rozpoczyna kroki zaczepne. Między Warną i Szumlą urządzają telegrafy. Admirał Lyons krąży z dywizyą floty swojej na wysokości Anapy, aby wspierać ekspedycyą admirała Bruat. Ten ostatni wiezie 7000 wojska lądowego.

— W Jassach wyznaczono komisyę, która ma obmyśléć środki przeciw wzrastającéj między Mołdawianami opozycyi przeciw Rosyi. Kilku księży greckiego wyznania znanych ze swéj opozycyi ma być wydalonych z kraju. Listy z Multan mówią o przygotowaniach tam czynionych, aby się za Prut cofnąć. Pogłoska ta zostaje wszelako w sprzeczności z tym faktem, iż w dniu 30tym zeszłego miesiąca pułkownik milicyi mołdawskiéj wysłany został do Lipkan aby nadeszłe tam dwie dywizye rezerwy przyjąć i w okolicy Jass rozlokować. W Sokole gromadzą ogromne zapasy potrzeb wojskowych i żywności. Natomiast 60 wozów z rannymi przybyłych 29 czerwca do Jass, pojechało daléj do Bessarabii. Pod Skulenami oprócz istniejącego już tam mostu na Prucie, stawiają drugi jeszcze szerszy i stały. Rząd multański musi dostarczyć materyału i inne koszta budowy ponosić. Pod Leową stawiać również mają drugi jeszcze most.

— *Pr. Cor.* donosi z Bukaresztu, iż tameczny minister spraw wewnętrznych Kantakuzeno, posunięty został na godność bana z rozkazu komisarza rosyjskiego jenerała Budberga. Akt ten tém większe sprawił zadziwienie, iż dotąd prawo awansu służyło wyłącznie hospodarowi, tak dalece, że w czasie dawniejszéj okupacyi gdzie p. Kisielew krajem zawiadywał, nominował on urzędników zawsze z zastrzeżeniem potwierdzenia ze strony hospodara.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Wspominaliśmy dawniéj o uroczystości koronacyi obrazu N. Panny Maryi Berdyczowskiéj, koroną przysłaną teraz z Rzymu, jak niemniéj, że uroczystość ta po wielu, bardzo wielu latach ponowioną została. Zdawało się, że pisma warszawskie zdadzą z tego katolickiego obchodu sprawozdanie obszerne. Nie znalazłszy wszakże nic dotąd prócz krótkiéj wzmianki w liście umieszczonym w *Gazecie warszawskiéj* rozwodzącym się szeroko nad koncertami jakiegoś skrzypka, wyjmujemy ten ustęp:

..„Było to z solennėm obchodzeniem święta ŚŚ. Trójcy połączone poświęcenie i włożenie koron, przysłanych przez Ojca św. Piusa IX do cudownego obrazu N. Panny w Berdyczowie. W liście do przełożonego klasztoru księży Karmelitów berdyczowskich Ojciec święty, zachęcając do coraz gorliwszego uciekania się we wszystkich strapieniach życia do niebieskiéj Pocieszycielki w obrazie B. cudami słynącéj, przysyła dwie korony ozdobne i nader kosztowne, na miejsce skradzionych koron, ofiarowanych w przeszłym wieku przez Papieża Benedykta XIVgo dla koronacyi obrazu, dopełnionéj 16go lipca 1756 r. przez ks. biskupa Kajetana Sołtyka. Uroczystość ta wówczas odbyła się nie w samym kościele, a w zbudowanéj umyślnie szopie dla niezmiernego zgromadzenia się pobożnych ze wszystkich prowincyi dla obecności wojska, na którego to nawet prośby Papież Benedykt XIV wraz z koronami przysłał ciało św. Teodora i część chorągi św. Jerzego. Szczegółowy opis tego obchodu zawiera się w grubym foliancie, wydanym 1767 r. pod tytułem: *Ozdoba i obrona Ukraińskich granic.* Tamże i historya obrazu, który przez długi czas będąc w posiadaniu Tyszkiewiczów rodziny i już cudami wsławiony, następnie przez Janusza Tyszkiewicza (późniéj wojewodę Kijowskiego), po wyzwoleniu z niewoli Tatarskiéj złożony został w kościele fundowanego przezeń, jako wotum dziękczynne, klasztoru księży Karmelitów bosych (r. 1626). Każdemu wiadome dzieje klasztoru Berdyczowskiego. Obecnie włożenie koron dopełnione zostało przez JW. ks. Borowskiego, biskupa Żytomierskiego i Łuckiego, a tłumy modlących się, z ożywioną wiarą i nadzieją wznosiły ręce do téj, która sama łaski pełna, z dłoni dobrotliwych tysiące łask i pociech zsyła na ziemię...“

— Z dniem 1 sierpnia chodzić będą pospieszne pociągi na kolei Semmeringskiéj. Wyjechawszy z Wiednia rano o 7 godzinie 10 minut, stanie się nazajutrz o 8éj w Tryeście. Pociągi pospieszne otwarte również zostały na kolejach do Szwajcaryi prowadzących i urządzoną została nieprzerwana jazda z Berlina do Bazylei w ciągu 24 godzin.

— W nowo stawianym domu pocztowym w Wiedniu, zwaliły się w dniu 15 b. m. 4 sklepienia jedno nad drugiém aż do piwnic; nie wiadomo czy kto zginął, lecz rozpoczęto w tym celu grzebanie w rumowisku.

— W Kijowie grają naprzemian w teatrze sztuki polskie, rosyjskie i małoruskie.

Przyjechali od d. 15go do 17go lipca.

HOTEL POLLERA. Berg Matylda, Buntzel Henryk budowniczy, Hegenscheidt kupiec z Gliwic. Verdau Konstanty Franciszek kupiec, Neugebauer Karol kupiec, Neugebauer Henryk właściciel dóbr z Wrocławia. Hr. Waldeck Gustaw c. k. kapitan z Krzeszowic. Kierska Melania, Żurkowska Józefa z Poznania. Hr. Henckel von Donnersmark właściciel dóbr, Burget Konstanty z Bytomia. Deszert Eugeniusz obywatel, Kierski Nikodem obywatel ze Lwowa. Lgocki Jan właściciel dóbr z Wadowic. Schruner Fr. c. k. kapitan z Tarnopola. Turkuł Feliks obywatel z Seretec. Mindler Rudolf deputowany pruski z Prus. Gromcka Stefan obywatel z Wiednia. Lissowiecki Wacław właściciel dóbr, Szyliński Andrzéj z Galicyi.

HOTEL DREZDEŃSKI. Bochniewicz Józef właściciel dóbr, Bobrowski Żelisław właściciel dóbr z Galicyi. Dąbski Władysław właściciel dóbr z Wojnicza. Gostkowski Roman słuchacz techniki z Wiednia.

HOTEL ROSYJSKI. Jan Grubenthal c. k. urzędnik z żoną z Bochni. Fryderyk Gans kupiec z Przyrowa. Hr. Stefan Zamojski, Jan Jaruntowski z Belgii.

Wyjechali. Majerhoffer do Wiednia. Alfons Skórkowski do Polski. Edmund Haller do Berlina. Piotr Moszyński do Drezna. Mieczysław Skorzewski do Prus. Łętowski do Tarnowa. Pfeifer komisarz telegrafu, Hugo Wagenheim do Lwowa.

Kurs papierów publicznych i pieniędzy

Wiedeń. *Kursa telegraficzne z dnia 17go lipca:* — Metaliki 5-proc. $85\frac{1}{8}$. — Metaliki $4\frac{1}{2}$-proc. 75. — Metaliki 4-pr. $68\frac{3}{8}$. — 4-pr. z 1850 r. 92. — $2\frac{1}{2}$-pr. $48\frac{7}{16}$. — 1-pr. $19\frac{1}{2}$ z ciągn. — z 1830 r. 250, 302. — Augsburg $129\frac{1}{4}$. — Londyn 12 kr. 33. — Paryż 151. — Akcye Bankowe 1260. — Akcye kol. żel. półn. — Ferdyn. — —. — Pożyczka z r. 1851 lit. A. — —., B. — Ost-Donau Dampfsch. —.

Kurs krakowski 17go lipca. Banknoty austr. ż. 85 pł. $84\frac{1}{2}$. — Pruski kurant ż. $110\frac{1}{3}$ pł. $109\frac{2}{3}$. — Ruble sr. nowe żąd. $103\frac{1}{2}$ pł. $102\frac{1}{2}$. — Cwancygery nowe żąd. 111 pł. 110. — Cwancygery stare żąd. 110 pł. 109. — Imperyały ż. 35 4, pł. $34\frac{5}{6}$. — Dukaty austr. i hol. żąd. $20\frac{1}{2}$ pł. $20\frac{2}{3}$. — 20-franki ż. 35 pł. $34\frac{4}{5}$. Listy zast. pol. żąd. $97\frac{3}{4}$ pł. $97\frac{1}{4}$. — Listy zast. gal. żąd. 93 pł. $92\frac{1}{2}$.

Kurs lwowski d. 14go lipca. Dukat holend. 6 złr. kr. 6. — Dukat ces. 6 złr. 9 kr. — Półimperyał ros. 10 złr. 30 kr. — Rubel ros. 2 złr. 3 kr. — Talar pruski 1 złr. 57 kr. — Polski kurant i pięciozłotówka 1 złr. 31 kr. — Kurs listów zast. w gal stan. Instytucie kredytowym: Kupiono prócz kuponów 100 po złr. 92 kr. 30 w mk. — Sprzedano 100 po złr. 93 kr. —. — Dawano za 100 złr. 92 kr. 30. — Żądano złr. — kr. —.

Kurs wiedeński z d. 15 lipca. Metaliki $85\frac{1}{4}$. — Nowa pożyczka $74\frac{3}{4}$. — Akcye Banku wied. 1258. — Akcye kolei żelaz. pół. $170\frac{7}{8}$. — Agio od złota $35\frac{1}{4}$ od srebra $31\frac{1}{4}$. — Oblig. uwoln. grunt. $82\frac{1}{2}$. — Nowa pożyczka 1854 r. $89\frac{1}{2}$.

Kurs wrocławski z dnia 15go lipca. — Banknoty austr. $77\frac{2}{3}$ ż. — Banknoty pol. $91\frac{1}{2}$ d. — Listy zast. polskie dawne 89 d. — nowe — d. — Listy zast. pozn. $100\frac{3}{4}$ ż. — dto. $5\frac{1}{2}$-proc. $92\frac{2}{3}$ ż. — Koléj Krak. gór. Szląska. $83\frac{3}{4}$ ż.

Kurs giełdy warszawskiéj 14go lipca. Berlin 100 talarów 2 m. żądają rs. 98 kop. 55, dają rs. — kop. —. — Gdańsk 100 talarów 2 m. ż. rs. — kop. —, d. rs. —, kop. —. — Hamburg 300 b. m. k. 2 m. ż. rs. 147 kop. —, d. rs. — kop. —. — Londyn 1 funt szterl. 3 m. żąd. rs. 6 kop. 45, d. rs. — kop. —. — Paryż 300 frank. 2 m. ż. rs. 78 kop. —, d. rs. — kop. —. — Wiedeń 150 złr. 2 m. ż. rs. 76 kop. 50, d. rs. — kop. —. — Wrocław 100 tal. 2 m. ż. rs. — kop. —, d. rs. — kop. —.

Monety. Pól-imperyały rosyjskie żąd. rs. 5 kop. 28, d. rs. — kop. —. — Holenderskie dukaty nowe ż. rs. — kop. —

Papiery. Obligi skarbowe za 100 rs. ż. rs. 72 kop. 85. d. rs. 72 kop. 50. — oprócz kuponu 4% ż. rs. — kop. —, d. rs. — kop. —. — Listy zastawne białe II okresu oprócz kup. ż. rs. 14 kop. 78, d. rs. — kop. —. — Też same III okresu za 15 rs. ż. rs. 14 kop. 72, d. rs. 14 kop. 59. — Obligacye udziałowe na złp. 300 ż. rs. — kop. —, d. rs. — kop. —. — Obligacye cząstkowe na złp. 500 ż. rs. — kop. —, d. rs. — kop. —. — Certyfikaty banku lit. A. na złp. 300 ż. rs. — kop. —, d. rs. — kop. —. — Też same lit. B. na złp. 200 5% ż. rs. 18 kop. 50, d. rs. — kop. —. — Dowody Komisyi centr. likw. za złp. 100 ż. rs. 5 kop. 85, d. rs. — kop. —.

Przegląd Polityczny.

Depesze telegraficzne.

Calais 14 lipca. (*Indép.*) Cesarz odbywszy przegląd okrętów stojących w przystani, wyruszył do Paryża osobnym pociągiem kolei o godz. $4\frac{1}{2}$ wieczór. Wielka część sprzętów wojennych korpusu ekspedycyjnego została ambarkowana na okręt „Tilsit.“

Paryż 15 lipca. Wczoraj J. C. Mość odbył przegląd obozu pod Vimereux i Honveault, tudzież floty angielskiej, pożegnał kommodora Greya u burty okrętu admiralskiego, a opuściwszy Calais o $4\frac{1}{2}$ godz. przybył tu o 11éj wieczór.

Hermanstadt 14 lipca (*Koresp. Austryac.*). Turcy potężne siły przeprowadzili za Dunaj pod Dżjurdżewo; Rosyanie gromadzą się pod Frateszti, i zdaje się, iż bitwa będzie nieuchronną. Żona jenerała Budberga wyjechała do Jass 11go. Rosyanie nie wyszli wcale ze Slatyny.

Hermanstadt 14go lipca (z *Fremdenblatt*). Z Bukaresztu piszą pod dniem 12go b. m. iż tylna straż rosyjska zaczepioną znów została między Dżjurdżewem i Fratesztem i zupełnie pobitą. Czoło armii tureckiéj znajdowało się w całéj sile w dniu 11 b. m. na ziemi wołoskiéj. W Bukareszcie niezmierny popłoch.

Hermanstadt 16 lipca. (*Kor. Austr.*) Z Bukaresztu donoszą pod dniem 13m b. m., iż Turcy rozstawieni są w Parapajni blisko Dżjurdżewa. Rosyanie trzymają w posiadaniu swojém Frateszti, gdzie książe Gorczaków po odprawieniu uroczystości urodzin Cesarzowéj, znowu się udał w 60 lub 70 tysięcy. Wieść obiega, jakkolwiek potrzebująca potwierdzenia, (patrz wyżéj, gdzie to samo z Belgradu donoszą), iż jenerał Anrep odebrał sobie życie wystrzałem z pistoletu. Pod Frateszti nie przyszło jeszcze do spotkania, ale przyjdzie według wszelkiego prawdopodobieństwa. Z Odessy donoszą, iż flota połączona udała się naprzód do Anapy i Noworosyjska.

Orszowa 15 lipca. (*Presse*). Mehemed pasza zajął Czernawodę w Dobruczy w dniu 8ym b. m. przerzuciwszy Rosyan po pięcio-godzinnéj walce za Dunaj.

Koresp. Austr. z dnia 16go b. m. zawiera obszerną treść zasad, które Najjaśniejszy Pan w rozwinięciu art. 35go praw organicznych pismem najwyższém z dnia 31go grudnia 1851 monarchii zapewnionych, celem zaprowadzenia reprezentacyj prowincyonalnych w krajach koronnych postanowić raczył, i które mają być podstawą do pojedynczych statutów dla każdéj z osobna prowincyi. Reprezentacye te dzielić się będą na ogólne zgromadzenia (Landes-Versammlung) i na szczególne komisye krajowe (Landes-Ausschüsse). Dotyczący i obszerny w téj mierze artykuł *Korespondencyi Austryackiéj*, w jutrzejszym numerze Dziennika naszego ogłosimy.

Korespondencya Austrgacka z tegoż dnia zawiera następujące ważne oświadczenie:

Z łatwą do pojęcia niecierpliwością oczekuje publiczność bliższych wyjaśnień o stanie negocyacyj w przedmiocie kwestyi wschodniéj, a to tém więcéj gdy jak to powszechnie wiadomo, c. k. rosyjski nadzwyczajny poseł książę Gorczakow do Wiednia przybył i odpowiedź swojego dworu na notę tutejszą z dnia 3go czerwca r. b. przywiózł. Jakkolwiek niejesteśmy w położeniu zawiadomienia o szczegółach w mowie będącéj odpowiedzi, przecież niektóre punkta oparcia (Anhaltspunkte), które wymienić możemy, powinny zdaniem naszém wystarczyć do oznaczenia stadium, w które obecnie wielka ta kwestya europejska wstąpiła.

Z jednéj strony odpowiedź gabinetu petersburgskiego nie odpowiada zupełnie, jak słyszymy, stawionym przez Austryą i Prussy żądaniom; z drugiéj jednak strony zawiera ona nieco materyałów, któreby za podstawę do propozycyi pokoju służyć mogły. Czyli więc, i o ile materyały te do osiągnienia upragnionego celu, to jest do przywrócenia europejskiego pokoju będą mogły być użyte, rozstrzygnięcie tego musi być udziałem mocarstw zachodnich wojnę prowadzących. Jak na teraz, idzie o znalezienie odpowiedniéj formy, w którejby kommunikacya rossyjska do wiadomości dworów paryskiego i londyńskiego dojść mogła, i ces. kr. rząd po udzielonéj z swéj strony odpowiedzi, zostając zawsze wiernym swoim pojednawczym instrukcyom, pójdzie tą drogą, na którą już w połączeniu z kr. pruskim gabinetem notę swoją z d. 3go z. m. w kwestyi wschodniéj wydaną wstąpił, a zatem drogą opartą na samoistnéj zasadzie ogólnych interesów europejskich, austryackich, pruskich i połączonych Niemiec; drogą któréj wyrazem jest zawarte zaczepno-odporne przymierze z Prusami, tudzież konwencya z Wysoką Portą przed kilku dniami jednocześnie i urzędownie ogłoszone. — W duchu więc tych, traktatami zaciągniętych zobowiązań, jak równie w ścisłem porozumieniu się z mocarstwami zachodniemi, nastąpią jak o tém nie wątpimy, natychmiast po nadejściu oczekiwanych odpowiedzi konieczne dalsze kroki i przedsięwzięte zostaną środki, ażeby stosunki mocarstw w Europie, całość Turcyi i pokój powszechny, na pewnych podstawach ugruntować.

Z depeszy paryskiéj i kaletańkiéj pokazuje się, iż zjazd Cesarza Napoleona z królową Wiktoryą nie przyjdzie bynajmniej do skutku, jak skoro Cesarz powrócił do Paryża, a z Londynu nic nie słychać o wyjeździe królowéj.

Z Hiszpanii nic nowego.

Fremd. Bl. pisze. Drogą lądową a częścią telegrafem nadeszły wiadomości z Petersburga z 8go lipca. Flota połączona stoi pod Kronsztadtem (a zatem nie cofnęła się jak z Gdańska donoszono?) i daléj zajmuje się rozpoznawaniem miejscowości, ale się nie zbliżyła jeszcze na strzał działowy. W Kronstadzie czynią ogromne przygotowania na przypadek szturmu. Między zewnętrznemi warowniami zatapiają ciągle statki naładowane ogromnemi kamieniami, aby w ostatnim razie utrudnić przejazd okrętów nieprzyjacielskich. W dniu 6tym Cesarz był Kronstadzie, dwór mieszka w Peterhofie.

URZĘDOWE.

(659) Lizitations-Ankündigung. (1-3)

[N. 20,447]. Vom Magistrate der k. Hauptstadt Krakau wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass zur Vermiethung der lokalitäten in dem städtischen Gebäude N. 10, Iten Gde bei der Tuchhalle Syndikówka genannt, bestehend in einem Gewölbe und Zimmer zur ebenen Erde, zwei Zimmer im 2ten Stockwerke und einem Keller auf die Zeit vom 1ten November 1854 bis 31ten Oktober 1857 am 26 Juli 1854 im Magistratsgebäude bei Iten Departement um 10 Uhr Vormittags eine Versteigerung abgehalten werden wird. Der Ausrufungspreis beträgt: 245 fl. 8 kr. K. M. jährlichen Miethzinses. Das Vadium beträgt: 25 fl. K. M. Schriftliche Offerten werden auch angenommen. Die Lizitationsbedingnisse können im Bureau des Iten Departaments eingesehen werden.

Krakau am 12 Juli 1854.

Ogłoszenie licytacyi.

[N. 20,447]. Magistrat król. głównego miasta Krakowa podaje do powszechnéj wiadomości, iż celem wypuszczenia w dzierżawę lokalu w domu N. 10, gm. Iéj przy Sukiennicach Syndykówka zwanym, z sklepu i stancyi na dole, tudzież dwóch stancyj na drugiém piętrze i piwnicy składającego się na czas od 1go listopada 1854 do 31go października 1857 odbędzie się w dniu 26 lipca 1854 w gmachu Magistratu w biórze Igo Departamentu o godzinie 10 publiczna licytacya. Na pierwsze wywołanie ustanawia się cena w kwocie 245 fl. 8 kr. m. k. rocznego czynszu. Vadium wynosi 25 złr. m. k. Deklaracye piśmienne także będą przyjmowane. Warunki licytacyi mogą być przejrzanemi w biórze Igo Departementu.

Kraków dnia 12 lipca 1854.

Obwieszczenie. (613-3)

PISARZ CESARS. KRÓLEW. TRYBUNAŁU
Wielkiego Księstwa Krakowskiego
Wydziału Igo.

Stósownie do wezwania c. k. Trybunału W. ks. krakowskiego na dniu 19 kwietnia r. b. do l. 2973 D. T. uczynionego, podaje do publicznéj wiadomości, iż kamienica pogorzelą zniszczona pod l. 268 przy ulicy Wiślnéj w g. IIéj miasta Krakowa położona, na wschód z realnością Józefa Placera l. 269, na południe z ulicą Gołębią, na zachód z ulicą Wiślną, na północ z kamienicą Jana Soświńskiego l. 267, również pożarem zniszczoną granicząca, do małoletniego Józefa Podolskiego należąca, w myśl art. 6 tyt. II Ustawy Sejmowéj z dnia 15 grudnia 1818 r. przez publiczną licytacyą pod następującemi warunkami sprzedaną zostanie:

1) **Cena szacunkowa rzeczonéj kamienicy, w skutku postanowienia c. k. Trybunału z d. 19 kwietnia r. b. l. 2973, na pierwsze wywołanie ustanawia się w summie 1500 złr. mon. konw., która w braku licytantów dopiero na trzecim terminie do $^2/_3$ części pomienionego szacunku, t. j. do kwoty złreń. 1000 m. k. zniżoną zostanie i od tak zniżonéj ceny na tymże terminie bez nowych obwieszczeń, licytacya daléj odbywać się będzie.**
2) **Chęć kupna mający winni przedewszystkiem złożyć vadium $^1/_{10}$ część ustanowionego szacunku, t. j. 150 złr. m. k.**
3) **Nabywca połowę summy wylicytowanéj, z któréj podatki i należytości skarbowe zapłaci, w przeciągu dni 10ciu, po odbytéj licytacyi do Depozytu Sądowego dla zabezpieczenia summ skarbowych złoży, a drugą połowę zapłaci w skutku prawomocnéj klassyfikacyi za przekazaniem c. k. Trybunału, z procentem po $^5/_{100}$ od dnia licytacyi, komu z prawa wypadnie.**
4) **Nabywca obowiązany będzie pożarem zniszczoną kamienicę, wedle planu przez właściwą władzę zatwierdzonego, w ciągu roku odbudować.**
5) **Gdyby nabywca któregokolwiek bądź z powyższych warunków nie dopełnił, utraci w ówczas vadium i nowa licytacya na koszt i niebezpieczeństwo, a nigdy na jego korzyść, ogłoszoną będzie.**
6) **Ofiarujący w ciągu dni 8miu po stanowczém przysądzeniu rzeczonéj kamienicy więcéj o $^1/_8$ część summy wylicytowanéj, winien złożyć takową w Depozyt Sądowy wraz z vadium i dopełnić formalności właściwą ustawą przepisanych.**

Sprzedaż ta odbywać się będzie na publicznéj audyencyi c. k. Trybunału W. ks. krakows. w Krakowie przy ulicy Grodzkiéj pod l. 106, od godziny 10téj z rana posiedzenia swe zwykle odbywającego, do któréj wyznaczają się trzy termina:

1) na dzień 7 września
2) „ 12 października } 1854 r.
3) „ 16 listopada

Kraków d. 20 czerwca 1854 r.

Librowski.

---

(656) Circulare (1-3)

an sämmtliche Dominien und Magistrate.

[N. 10,804]. Von Seite des Bochniaer k. k. Kreisamtes wird hiemit bekannt gemacht, dass zur Verpachtung der Podgórzer städt. Propination bestehend in dem Erzeugungs- und Ausschanksrechte von Brandwein, Bier, Meth und sonstigen gebranten Getränken, dann zur Verpachtung der Podgorzer städt. Sandbänke auf die Zeit vom 1ten November 1854 bis lezten Oktober 1857 und zwar:

für die Propinazion am 7ten August 1854 und
für die Sandbänke am 8ten August 1854 eine Lizitation in der Podgórzer Magistratskanzlei Vormittags um 9 Uhr abgehalten werden wird.

Der Fiskalpreis auf ein Jahr von dem 10% als Vadium zu erlegen sind, beträgt für die Brandwein, Bier und Methpropination 6110 fl. 36 kr. C. M. und für die Sandbänke 176 fl. 32 kr. C. M.

Uibrigens wird die Propinations von Brandwein, Bier und Meth vereint, dann die Propination von Brandwein und jene von Bier und Meth abgesondert der Lizitationsverhandlung unterzogen werden.

Sämmtlichen Dominien und Magistraten wird demnach aufgetragen, diese Licitation in ihren Territorien sogleich zur allgemeinen Kenntniss zu bringen, und insbesondere die bekannten Speculanten und Unternehmungslustigen hievon eigends mit dem Beisatze zu verständigen, dass die weiteren Licitations-Bedingnisse am gedachten Licitations-Tage in der Magistrats kanzlei Podgorze bakannt gegeben werden.

Bochnia den 9ten Juli 1854.

N. 9668. Circulare (634-2-3)

an sämmtliche Ortsobrigkeiten.

Zur Verpachtung der Alt-Sandecer städtischen Brandwein-, Meth- und Bier-Propination auf die Zeitperiode vom 1sten November 1854 bis Ende Oktober 1857 wird am 28ten Juli l. J. in der Alt-Sandecer-Magistrats-Kanzlei in den gewöhnlichen Amtsstunden eine öffentliche Licitation abgehalten werden. Der Fiskalpreis für Brandwein Meth und andere geistige Getränke beträgt 2398 fl., dann für das Biergefälle 1306 fl. 7 kr. zusammen für beide Gefälle 3704 fl. 7 kr. CMze, wovon 10% als Vadium vor Beginn der Lizitation zu erlegen sind

Diese beiden Gefälle werden einzeln, und dann vereint, der Versteigerung ausgebothen, und es werden auch schriftliche Offerten angenommen werden.

Die näheren Lizitationsbedingnisse werden am obigen Tage bekannt gegeben werden.

Die Ortsobrigkeiten werden angewiesen vorstehende Licitations-Ankündigung gehörig zu verlautbaren, und bekannte Unternehmer hievon eigends in Kenntniss setzen.

Sandec am 7ten Juli 1854.

---

(661) Ankündigung. (1-3)

[N. 16,270]. Von Seite der Wadowicer k. k. Kreisbehörde wird hiemit bekannt gemacht, dass zur Sicherstellung der Materialien und Arbeiten zu der heuerigen Conservationsbaulichkeiten im ganzen Kentyer k. k. Straßenbezirke und zwar:

auf der I. Wiener Hauptstrasse

a) in der Bialer Wegmeisterschaft mit dem Fiskalpreise pr. 1394 fl. 25 kr. (worunter die Brücke N. 16 mit dem Erforderniss) pr. 805 fl. 32$^2/_4$ kr. C. M. mit begriffen ist.
b) in der Kentyer Wegmeisterschaft mit dem Fiskalpreise pr. 166 fl. 48$^3/_4$ kr.

auf der Oświęcimer Verbindungsstrasse:

c) für die Kentyer Wegmeisterschaft mit dem Fiskalpreise 294 fl. 30$^1/_4$ kr.
d) für die Oświęcimer Wegmeisterschaft mit dem Fiskalpreise 2725 fl. 35 kr. (darunter in der letzteren Wegmeisterschaft die Brücke N. 27 mit der Erforderniss pr. 1819 fl. 34 kr. C. M.) mitbegriffen;

eine Lizitation am 1ten August 1854 in der Kentyer Magistratskanzlei, ferner

auf der I. Wiener Hauptstrasse:

a) in der Andrychauer Wegmeisterschaft mit dem Fiskalpreise 3220 fl. 30$^2/_4$ kr.
b) in der Kalwaryer Wegmeisterschaft mit dem Fiskalpreise 1838 fl. 7$^3/_4$ kr. (darunter die Brücke N. 85 in der Andrychauer Wegmeisterschaft mit der Erforderniss 2274 fl. 51$^2/_4$ kr. C. M.) mitbegriffen;

eine Licitation am 2ten August 1854 in der Wadowicer-Kreisamts-Kanzlei Vormittags um 9 Uhr abgehalten werden wird. Das Praetium fisci beträgt wie oben, und das Vadium 10%.

Sämmtlichen Orts-Obrigkeiten wird demnach aufgetragen, diese Licitation in ihren Dominical-Bezirken sogleich zur allgemeinen Kenntniss zu bringen, und insbesondere die bekannten Speculanten und Unternehmungslustigen hiervon eigends mit dem Beisatze zu verständigen, dass die weiteren Licitations-Bedingnisse am gedachten Licitationstage hieramts bekannt gegeben, und dass bei der Versteigerung auch schriftliche Offerten angenommen werden, daher es gestattet wird, vor oder auch während der Licitations-Verhandlung schriftliche versigelte Offerten der Licitations-Commission zu übergeben. Diese Offerten müssen aber:

a) das der Versteigerung ausgesetzte Object, für welches der Anbot gemacht wird, mit Hinweisung auf die zur Versteigerung desselben festgesetzten Zeit, nämlich Tag, Monat und Jahr gehörig bezeichnen, und die Summe in Conventions-Münze, welche geboten wird, in einem einzigen, zugleich mit Ziffern und durch Worte auszudrückenden Betrage bestimmt angeben, und es muss
b) darin ausdrücklich enthalten sein, dass sich der Offerent allen jenen Licitations-Bedingungen unterwerfen wolle, welche in dem Licitations-Protokolle vorkommen und vor Beginn der Licitation vorgelesen werden, indem Offerten, welche nicht genau hiernach verfasst sind, nicht werden berücksichtiget werden;
c) die Offerte muss mit dem 10percentigen Vadium des Ausrufspreises belegt sein, welches im baren Gelde, oder in annehmbaren und haftungsfreien öffentlichen Obligationen, nach ihrem Curse berechnet, zu bestehen hat;
d) endlich muss dieselbe mit dem Vor- und Familien-Namen des Offerenten, dann dem Charakter und dem Wohnorte desselben unterfertigt sein.

Diese versiegelten Offerten werden nach abgeschlossener mündlichen Licitation eröffnet werden. Stellt sich der in einer dieser Offerten gemachte Anbot günstiger dar, als der bei der mündlichen Versteigerung erzielte Bestbot, so wird der Offerent sogleich als Bestbieter in das Licitations-Protokoll eingetragen und hiernach behandelt werden; sollte eine schriftliche Offerte denselben Betrag ausdrücken, welcher bei der mündlichen Versteigerung als Bestbot erzielt wurde, so wird dem mündlichen Bestbieter der Vorzug eingeräumt werden.

Wofern jedoch mehrere schriftliche Offerten auf den gleichen Betrag lauten, wird sogleich von der Licitations-Commission durch das Loos entschieden werden, welcher Offerent als Bestbieter zu betrachten sei.

Wadowice am 11ten Juli 1854.

N. 223. C. K. SĄD POKOJU (632-2-3)

Okręgu III. Mogilskiego.

Stósownie do art. 52 ust. o włośc. usamowol. i na zasadzie art 12 ust. hypot. z r. 1844 wzywa mających prawo do spadku po niegdy Józefie Koziarze, włościaninie ze wsi Bińczyc pozostałego, składającego się z domu i gruntu pod poz. 41 Tab. (na imie Józefowa Koziarzyna) zapisanego, aby z prawami swemi do spadku tego w przeciągu miesięcy trzech zgłosili się; po upływie bowiem oznaczonego terminu, pomieniony spadek zgłaszającym się Filipowi i Salomei z Koziarzów Salwińskim małżonkom jako jedynym sukcesorom i nabywcom praw od współsukcessorów w zupełności przyznanym zostanie.

Kraków dnia 5go lipca 1854.

X. A. Wolniewicz, S. P. — W. Korczyński.

---

(546) Ediktal-Vorladung. (3)

Die unbefugt abwesenden Militärpflichtlingen Individuen u. z.

vom Dominium Dobra	Tomas Zak Haus-Nro		42.
„ „ „	Martin Kowalski	—	123.
„ „ „	Johann Lach	—	65.
vom Dominium Rupnów	Johann Moskal	—	25.
„ „ „	Laurenz Wilczek	—	39.
vom Dominium Tymbark	Tomas Strączek	—	50.
„ „ „	Johann Dudzik	—	44.

werden aufgefordert binnen 6 Wochen in ihre Heimath zurückzukehren.

Tymbark am 6. Juni 1854.

---

(622) Wezwanie. (3)

Mocą którego powołananych na plac assenteranku, jakoto:
Babicz Jakób z Niedzwiady N. D. 89.
Chudak Wojciech z Niedzwiady N. D. 181.
Spara Wojciech ze Szkodny N. D. 1.
wzywają się w przeciągu sześciu tygodni u podpisanéj Zwierzchności zameldować się, gdyż w przeciwnym razie jako zbiegi rekrutacyjni uważani będą.

Dominium Niedźwiada d. 4 lipca 1854.

Inseraty.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE.

Dnia	Godzina	Wys. bar. w lin. par. przy 0° Reaum.	Stan ciep. podług Reaumura	Wilgotn. powietrza względna	Kierunek i natężenie wiatru	Stan nieba	Zjawiska napowietrzne	Zmiana ciepła w ciągu dnia od	do
15	2	328'''63	+14°6	78 1	północny słaby	Pochmurno	przed połud. dészcz	+17°0	+12°8
„	10	329 10	+14 2	87 7	ppn. zachodni słaby	„			
16	6	328 96	+13 0	94 7	zachodni „	„	deszcz		
„	2	328'''05	+15°2	83 3	ppn. zachodni „	Pochmurno	„ deszcz pr. poł.	+15°6	+12°8
„	10	329 66	+14 2	90 1	zachodni „	„	wieczór dészcz		
17	6	327 81	+12 4	93 1	ZpłZachodni średni	„	w nocy i rano dészcz		